

De Kleinfruittuin

Chaussée de Dinant 1082 5100 WEPION
In het gehucht « Le Grand Pré »

De idee achter de tuin

De Kleinfruittuin is te vinden bij het Aardbeimuseum in Wépion. Hij heeft een oppervlakte van 35 are en is de plek bij uitstek om op ontdekking te gaan naar één van de schatten van onze tuinen: de kleinfruitbomen.

Deze tuin wil een staalkaart zijn van het kleinfruit dat bij ons kan geteeld worden en ook een idee geven van de methodes en werkwijzen om in deze teelt te slagen.

Ere wie ere toekomt... aan de ingang van de tuin wacht uiteraard de aardbei u op. Deze heel aparte ruimte is volledig aan de lekkere vrucht gewijd: een stukje geschiedenis, een teeltzone 'zoals bij de producenten' met variëteiten van de intensieve productie, maar ook een hele waaier bijzondere, oude of speciale aardbeien.

Tijdens de wandeling door de site wordt de notie 'kleinfruit' bepaald en toegelicht aan de hand van de aangelegde teeltstroken. Soorten en variëteiten die bij ons groeien, van de klassiekste tot de meest verbazende, de meest gekweekte tot de wildste ... De vele aspecten en de grote verscheidenheid in deze kleurige, smakelijke en geurige wereld komen aan bod.

De algemene inrichting van de collecties is tegelijk didactisch en esthetisch. Kwestie van een overzicht te bieden van verschillende technische aspecten, zoals de snoeiwijzen, de teeltmethodes, terwijl er heel wat te ontdekken valt en het er aangenaam wandelen is als in een heuse lusttuin.

Deze tuin heeft verschillende bedoelingen: iets bijbrengen, soorten in stand houden en milieutoeristen aantrekken. Het is zowel een plek voor demonstraties, als om te wandelen, te ontspannen, te ontdekken, te leren.

Wetenschappelijk concept

We hebben natuurlijk allemaal een algemene en omzeggens instinctieve voorstelling van wat kleinfruit is. Toch is het niet eenvoudig om criteria op te stellen die het nauwkeurig definieert.

Het is duidelijk voor aalbessen, zwarte bessen, frambozen, aardbeien en andere blauwbessen. Maar er is al enige aarzeling wat bijvoorbeeld de droge vruchten betreft. Zo werden de hazelnoten meegerekend, omdat ze aan struiken groeien, maar dat geldt niet voor kastanjes, die door loofbomen gedragen worden.

Bij de opmaak van de lijst variëteiten voor deze tuin, beslisten we om de eetbare vruchten van struiken, klimplanten of vaste of eenjarige grasplanten die in ons klimaat groeien op te nemen. Kleine vruchten zoals kersen of mirabellen die aan grote bomen groeien en zo meer aanleunen bij het idee van een boomgaard, of bijvoorbeeld beukennotjes, behoren dus niet tot de collecties.

In de haag rond de kweektuinzone wordt een knipoog naar de niet-eetbare siervruchten gegeven, om eraan te herinneren dat sommige kleinfruit giftig kan zijn.

De collectie exotische vruchten omvat uitheemse soorten, die echter de lage temperaturen in ons klimaat verdragen of bij ons als eenjarige planten worden geteeld, zoals de lampionplant of de litchitomaat.

De tuin is in verschillende zones opgedeeld:

Het onthaal

Deze ruimte gaat open op een aantal paden die samen een route vormen die door de hele tuin loopt, zonder twee keer dezelfde zone aan te doen. Ze paalt aan de zone die voor de aardbei voorbehouden is en apart van de rest van de tuin kan bezocht worden.

De aardbei

Deze ruimte bevat een aantal variëteiten die een historiek schetsen van de kruisingen, de verbeteringen dankzij de tuinbouwkundige selectietechnieken, de verscheidenheid en de variëteiten in de grote teelten. Een strook is beplant met een selectie verschillende aardbeistruiken om aan te tonen hoe verscheiden ze wel zijn: vroege en late aardbeien, rode, witte, gele...

Van kiwi en kiwai

Op een laan van pergola's en rondom de aardbeizone worden een aantal kiwi- en kiwaisoorten geteeld. Ook deze vruchten zijn erg verscheiden, zowel in uitzicht als in textuur. Dat bewijzen de groene, gele en rode vruchten die hier te zien zijn.

De wijngaard

De wijnbouw drukte een stempel op de geschiedenis van de Maasvallei. De wijnstok is hier in drie verschillende teeltvormen vertegenwoordigd: de teelt op pergola's, de teelt op verticaal latwerk en de teelt in horizontale 'cordons'. Sommige wijnstoksoorten werden er bewerkt met twee verschillende snoeimethodes: de enkele Guyot-snoei (lang) of de Royat-snoei (kort).

Bessen alom

Deze zone richt de schijnwerper op verschillende vormen van *Ribes*, van de familie van de grossulariaceae (tweezaadlobbige heesters), die onder meer bestaat uit zwartebessenstruiken, kruisbessenstruiken, aalbessenstruiken, jostabessen. Deze waaier geeft een goed overzicht van de verschillende kleuren, rijpingsperiodes, aanplantingen en geleidingsvormen.

De frambozen en bramen

Dit perceel illustreert de soort *Rubus*, met enerzijds de frambozenstruiken en anderzijds de bramen. Ook hier weer een heel palet van variëteiten frambozenstruiken, al of niet nabloeiend, met rode, gele of witte vruchten, verschillende rijpingsperiodes, en braamstruiken, evenals kruisingen van deze twee soorten, zoals de Loganbes en de Taybes.

De exotische soorten

Dit deel zoomt in op de uitheemse soorten, zoals de Provençaalse lotusboom of de aardbeiboom (mediterrane planten), de pawpaw of de appelbes (Amerikaanse planten), en de nashi, deze Aziatische peer-appel. In het hart van dit perceel is een prieel aangelegd, waar u comfortabel kan gaan zitten om de heerlijke geuren van het exotisch kleinfruit op te snuiven, zoals van de welriekende lampionplant, de friszote litchitomaat, de eetbare blauwe kamperfoelie of de kaki.

De zuurminnende planten

De blauwbes, de bosbes, de Amerikaanse veenbes zijn aangeplant op een veenbed dat met een zuurlaag verbeterd werd. Aan het prieel werd een speciaal systeem voor de opvang van het regenwater ingericht om deze planten met kalkvrij water te besproeien.

De kwekerij

Dit perceel is voorbehouden voor de groendienst (« Espaces verts ») van de Stad Namen en zal dienen als gespecialiseerde kwekerij en reserve voor de tuincollecties. Het is van de eigenlijke tuin afgescheiden met een haag van niet-eetbaar en soms giftig kleinfruit, zoals dwergmispels, ligusters, kardinaalsmuts, vuurdoorn.

Creatief en/of nieuw

Deze zone is speciaal voorbehouden voor de tuinbouwkundige nieuwigheden of de themaplanten die gebruikt worden voor tentoonstellingen of tijdelijke animaties. Deze is bedoeld als 'uitstalraam' van de dynamiek in de tuinbouw inzake kleinfruit en zal de deuren openzetten voor samenwerking met tuinbouwers, verzamelaars die hun nieuwigheden en hun knowhow willen tonen.

De inheemse soorten

Deze strook die langs de tuin loopt, is gewijd aan de inheemse soorten die afkomstig zijn van het Europese continent en volledig geacclimatiseerd zijn. Deze laatste zijn aangeplant in de rand van de zone om de overgang met de kleine exotische vruchten te maken.

Sommige eetbare wilde soorten zijn voorgesteld in de vorm van collecties, zoals het Engels grasveld, de vlierbomen, de lijsterbessenboom, de hazelaars, de mispelaars,...

De vijgenbomen

De *Ficus carica* is een kleine boom van 5 tot 10 meter hoog, die behoort tot de familie van de moerbeachtigen. De *Ficus* soort telt meer dan 600 variëteiten, waaronder een aantal van onze binnenhuisplanten, zoals de *Ficus benjamina* of onze zeer beroemde «rubberplanten». Vijgenbomen zijn heuse plantkundige curiositeiten. De selectie op dit perceel berust op variëteiten die goed bestand zijn tegen kou (-15 °), maar toch blijft het nodig dat ze goed blootgesteld zijn en dat de takken en stam goed beschermd zijn in de winter. De vijgenboom gedijt goed op alle soorten bodems die goed gedraineerd worden, met een voorkeur voor deze die snel opwarmen.

Ontwerp en uitvoering van de tuin:
«Histoires de Plantes» vzw,
Studiebureau en dienst «Espaces verts» van de Stad

Info: www.nature-namur.be
Tel.: 0800/935.62

Een initiatief van het Schepenambt
Leefmilieu en Groene Ruimtes

Verantwoordelijk uitgever: Stad van en te 5000 NAMEN

April 2011